

lació amb el Xúquer, tinguem present que era amb base ben magra: en realitat els *Sicani* només consta que habitaven a Sicília; encara que antigament corregué la llegenda que hi anaren des de terra ibèrica (ja recollida per Tucídides VI, § 2, i Diodoros v, 6). Però llegendes, llegendes són, mal siguin antigues. El fet sòlid és la comunitat de radical *Σικανοί/Σικ-ελοι* (> *Sicilia, Siculi*), que els ancora a la gran illa, no pas a Hispània.

SEGUERILLES, SEGRELLES etc.

1) (a) *Seguerilles*, pda. de Torrent; pron. *segeriɫes* (xxx, 136.9). (b) Codolla del *Seguerilles*, te. Llíber 15 (xxxiv, 79.24).

2) *Segrelles*. També deu haver estat NL, si bé em consta només com cognom (família distingida i antiga a Albaida), allí ja. a. 1720 (GGRV II, 21). *AlcM* el troba a 3 pobles prop de Xàtiva i de la Vila Joiosa, 20 amb var. *Seguerelles* a Polinyà i a Xàtiva.

3) En pot ser reducció el nom del Mas i Barranquet de *Serelles*, prop d'Alcoi (xxxiv, 1.11).

ETIM. Es tracta d'un nom mossàrab, de gran i antiga extensió en les terres mossàrabs del Migjorn hispànic. *Sagrajas* SACRALIAS, antiga població d'Extremadura (als afores de Badajoz), on es lliurà la famosa batalla contra els almoràvits, en el S. XII (Oliver, *Al-And.* xvi, 148). Havent passat per l'àrab, amb la imela la A es tornà *é*, que podia arribar a *i*: extremant la imela, en contacte amb consonant palatal; en part dels noms valencians hi hagué, a més, anaptixi entre *g/r*.

En el fons es tractava, però, d'una dissimilació de SACRARIA, el mateix mot que va donar el cat. *sagrera* 'recinte d'una església parroquial', amb les seves dependències, del qual hem vist descendència toponímica als arts. *Segremorta* i *Sagrera* del *DECat* (i cf. Balari, *Orig.*, 630-1; CCandi, *Notes Hist. de St. Hilari Sacalm*, 14 ss.). Sense la dissimilació, i en forma masculina tenim *Sagrerros*, Tossal dels ~, a Pedreguer (xxxiii, 95.4).

En separo *El Següili* (pron. -gíli), Plana del ~, te. Benidoleig (xxxiv, 111.10) estenent-se fins al d'Alcanalí (134.6), car serà més aviat l'adj. àr. *ciqili* «siciliano» (*PAlc*). No deu ser ben exacta la forma que dóna Cavanilles al «monte *Sigili*», al peu de la Serra de Segàrria (II, 209).

SEGUERÓ

1) Llogaret de la Garrotxa, agre. al mun. de Beuda, en el vessant Sudest de la muntanya de la Mare de Déu del Mont, uns 6 k. NE. de Besalú.

PRON.: *səgəro* a Montagut i a Crespià, Casac. 1920; 55 al Mont i a Palera, 1932 (exc. 162); a Llorona i Besalú i altres pobles veïns, en les enqs. de 1958 (xxi, 54 ss.).

MENCIONS ANT. 941: «in com. Bisuldunensi --- in villa quam nuncupant *Sagarone* --- et in villa *Bevi-* 60

da» (*Cart. d'Elna*, f° 66; Colle. Moreau VI, 171v); 1016: *Segarone*, el comte Bernart (Tallaferro) dóna al monestir de Sta. Maria de Besalú un «manso sito in te. parr. Sta. Maria de *Segaró*» (Monsalv. XI, 265; XVI, 237); 1017: ell mateix en intentar instituir un bisbat, de Besalú, li assigna «parr. Sti. Stephani q. est in Baso, q. d. *Ullo* ['St. Esteve d'Embàs']; et ipsa parr. Ste. Marie q. dic. *Sagarone* --- Evol. Sti. Laurentii, *Medians* ---» (*MarcaH.*, 1008.19) [data errònia en Alsius].

S. XII: S.^a M.^a de *Sagaron* (*BABL* IV, 187); 1345: «parr. de *Sagaron*» (*Esp. Sagr.* XLV, 76); 1359: *Sagaro* (impr. *Sagarre*) (*CoDoACA* XII, 100); 1362: «par. Ste. Marie de *Segerono*» (*Llibre Verd*); 1379: *Segue-rono* (Alsius, 200); id. en Monsalv. XVI, 234-235, que en dóna moltes altres notícies, pp. 234-7, i XVII, 27, 157, grafiant *Segaró* (algun cop *Sag-*).

El gran mas senyorial del Noguier de *Segaró*, descrit amb fotos de la seva capella i els goigs, XVIII, 133. 1647: d'allí era *Josep Noguer de Segaró*, canonge de Vilabertran i prior de Panissars (Monsalv. XVI, 52); 1608: *Sagaró* (Jer. Pujades, *Dietari* II, f° 108).

Verdaguer, que havia fet grans estades al Noguier de *Segueró* (on fou el salvador director de consciència de l'hereu) escriu des del Santuari del Mont, a. 1884: «dilluns penso baixar al *Segaró* per un tríduo que fa --- després a Bagur --- si des del Noguier de *Segaró* no me'n torno a aqueix niu d'àligues» (*Epist.* IV, 175.2f., 176.2); i en la seva obra redemptora diu, escrivint a l'hereu del Noguier: «los venerables sacerdots del *Segaró*...».

És possible que aquest ús amb article fos popular, i tradicional, possiblement en reminiscència del temps en què, segons l'etim., *Segueró* era encara sentit com un diminutiu (doncs, familiar) del NP *Seguer*. Que la vocal inicial fou certament *e* (no pas *a*) ho comprova el fet que la gent de parlar occidental la tancaven fins a *i*: com ho veiem en una cançó popular, recollida per Milà i Fontanals: «En Nogué de *Sigaró*, / oytambé l'Espiu d'Osseja, / el Francès de Romanyà / ---» (*Romllo*. 1882, 486, 489).

En efecte, el diminutiu-hipocorístic *Segueró* tingué curs entre la nostra noblesa, des d'antic, i ens consta ja en un doc. àulic de la cort de Pere el Gran, el nom de *Simon Sageró*, a. 1377 (Soldevila, *Pere el Gran* I, 2a. part, 96). Avui *Segaró* és cognom propi del bisbat de Girona (5 pobles cit. *AlcM*), on em consta *Segaró* com la tradicional grafia familiar (p. ex. a Boadella, 50 1939) (Ll. i, 24).

ETIM. Es tracta, doncs, del NP *Seguer*, de ben conegut origen germànic, i d'òbvia formació: per combinació dels components SIGI + HARI, fecunds en el seu tresor antroponímic, contret en SIGHARI (Först., 1326).

Precisament ens consta (en aquesta forma o reduït ja a *Seguer*), com un nom predilecte en els vells combats de Besalú, Empúries i Ross., i en general a tota la Cat. pirinenca, des de l'alta E. Mj. Un *Seguer* venia terres a la Comtessa Ava de Besalú (princ. S. xj: veg-